

LECTIO DIVINA SEGÉDANYAG

a szentmise evangéliumi szakaszához

Mk 16, 15-20

Urunk mennybemenetele („B” év)

Hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek!

PÉCSI EGYHÁZMEGYE
„REMÉNYT ÉS JÖVŐT ADOK NEKTEK”
(JEREMIÁS 29.11)

+ EVANGÉLIUM Szent Márk könyvéből

Hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek!

Abban az időben Jézus megjelent a Tizenegynek, és így szólt hozzájuk: „Menjetek el az egész világra, és hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek. Aki hisz és megkeresztelkedik, az üdvözülni fog, aki nem hisz, az elkárhozik. A híveket ezek a jelek fogják kíséreni: A nevemben ördögöket űznek ki, új nyelveken beszélnek, kígyókat vehetnek a kezükbe, és ha valami mérget isznak, nem árt nekik. Ráteszik a kezüket a betegekre, és azok meggyógyulnak.” Az Úr Jézus, miután ezeket elmondta nekik, felvétetett a mennybe, és helyet foglalt az Isten jobbán. Ők pedig elmentek, és mindenütt hirdették az evangéliumot. Az Úr együtt munkálkodott velük, és az igehirdetést megerősítette a jelek által, amelyek kísérték őket.

1. LECTIO – OLVASÁS

1.1. GÖRÖG SZÖVEG SZÓ SZERINTI FORDÍTÁSA

¹⁵ καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα κηρῦζατε τὸ εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει.

És mondta nekik: „Elmenve az egész világba hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek.

¹⁶ ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται, ὁ δὲ ἀπιστήσας κατακριθήσεται.

Aki hisz és bemeztelkezik (megkeresztelkedik), üdvözni fog, aki pedig nem hisz, el fog kárhozni.

¹⁷ σημεῖα δὲ τοῖς πιστεύουσιν ταῦτα παρακολουθήσει· ἐν τῷ ὀνόματί μου δαιμόνια ἐκβαλοῦσιν, γλώσσαις λαλήσουσιν καιναῖς,

A hívőket pedig ezek a jelek fogják követni: az én nevemben démonokat fognak kiűzni, új nyelveken fognak beszélni,

¹⁸ ὄφεις ἄροῦσιν κἄν θανάσιμόν τι πίωσιν οὐ μὴ αὐτοὺς βλάβῃ, ἐπὶ ἄρρώστους χεῖρας ἐπιθήσουσιν καὶ καλῶς ἔξουσιν.

kigyókat fognak felemelni, és ha valami halálosat fognak inni, nem árt nekik, betegekre fognak tenni a kezet, és (azok) jól lesznek (meggyógyulnak).”

¹⁹ Ὁ μὲν οὖν κύριος Ἰησοῦς μετὰ τὸ λαλήσαι αὐτοῖς ἀνελήμφθη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ.

Tehát az Úr Jézus pedig, miután ezeket mondta nekik, felvétetett az égbe, és ült az Isten jobbjára felől.

²⁰ ἐκεῖνοι δὲ ἐξελθόντες ἐκήρυξαν πανταχοῦ, τοῦ κυρίου συνεργούτος καὶ τὸν λόγον βεβαιούτος διὰ τῶν ἐπακολουθούντων σημείων.

Azok pedig elmenve hirdették az ígét mindenütt, miközben az Úr együtt munkálkodott (velük) és megszilárdította az igehirdetést a nyomukban járó jelek által.

1.2. NOVA VULGATA ÉS MAGYAR FORDÍTÁSOK

NOVA VULGATA

Szent István Társulat fordítása

Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat fordítása

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

¹⁵ ET DIXIT EIS: “EUNTES IN MUNDUM UNIVERSUM PRAEDICATE EVANGELIUM OMNI CREATURAE.

¹⁵ Aztán így szólt hozzájuk: „Menjetek el az egész világra, és hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek.

¹⁵ Azután ezt mondta nekik: »Menjetek el az egész világra, és hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek.

¹⁵ *Azután így szólt hozzájuk: „Menjetek el az egész világra és hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek.*

¹⁵ *És monda nékik: Elmenvén e széles világra, hirdessétek az evangéliumot minden teremtésnek.*

¹⁵ Így szólt hozzájuk: „Menjetek el az egész világra, hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek!

¹⁶ QUI CREDIDERIT ET BAPTIZATUS FUERIT, SALVUS ERIT; QUI VERO NON CREDIDERIT, CONDEMNABITUR.

¹⁶ Aki hisz és megkeresztelkedik, üdvözü, aki nem hisz, az elkárhozik.

¹⁶ Aki hisz és megkeresztelkedik, az üdvözü; aki pedig nem hisz, elkárhozik.

¹⁶ *Aki hisz és megkeresztelkedik, üdvözü; aki nem hisz, elkárhozik.*

¹⁶ *A ki hiszen és megkeresztelkedik, idvezül; a ki pedig nem hiszen, elkárhozik.*

¹⁶ Aki hisz, és megkeresztelkedik, megmenekül, aki pedig nem hisz, elítéltetik.

¹⁷ SIGNA AUTEM EOS, QUI CREDIDERINT, HAEC SEQUENTUR: IN NOMINE MEO DAEMONIA EICIENT, LINGUIS LOQUENTUR NOVIS,

¹⁷ Akik hisznek, azokat ezek a jelek fogják kísérni: Nevemben ördögöt űznek, új nyelveken beszélnek,

¹⁷ Azokat, akik hisznek, ezek a jelek fogják kísérni: a nevemben ördögöket űznek ki, új nyelveken szólnak,

¹⁷ *A hívőket ezek a jelek fogják kísérni: Az én nevemben ördögöt űznek, új nyelveken beszélnek,*

¹⁷ *Azokat pedig, a kik hisznek, ilyen jelek követik: az én nevemben ördögöket űznek; új nyelveken szólnak.*

¹⁷ Azokat pedig, akik hisznek, ezek a jelek kísérik. A nevemben ördögöket űznek ki, új nyelveken szólnak,

¹⁸ SERPENTES TOLLANT, ET, SI MORTIFERUM QUID BIBERINT, NON EOS NOCEBIT, SUPER AEGROTOS MANUS IMPONENT, ET BENE HABEBUNT”.

¹⁸ kígyókat vehetnek kezükbe, és ha valami mérget isznak, nem árt nekik, ha pedig betegekre teszik a kezüket, azok meggyógyulnak.”

¹⁸ kígyókat vesznek fel, és ha valami halálosat isznak, nem árt nekik; a betegekre teszik kezüket, és azok meggyógyulnak.«

¹⁸ kígyókat vesznek majd a kezükbe, és ha valami halálos mérget isznak, nem árt meg nekik, betegekre teszik kezüket és azok meggyógyulnak.

¹⁸ *Kígyókat vesznek föl; és ha valami halálost isznak, meg nem árt nekik: betegekre vetik kezeiket, és meggyógyulnak.*

¹⁸ kígyókat fognak meg [a kezükbe], és ha valami halálos mérget isznak, nem árt nekik. Betegekre teszik rá a kezüket, és azok meggyógyulnak.”

¹⁹ ET DOMINUS QUIDEM IESUS, POSTQUAM LOCUTUS EST EIS, ASSUMPTUS EST IN CAELUM ET SEDIT A DEXTRIS DEI.

¹⁹ Az Úr Jézus, miután szólt hozzájuk, fölment a mennybe, elfoglalta helyét az Isten jobbán,

¹⁹ Az Úr Jézus, miután szólt hozzájuk, fölvetetett a mennybe, és ül az Istennek jobbjára felől.

¹⁹ *Az Úr Jézus, miután szavait befejezte, fölment a mennybe és az Isten jobbán foglalt helyet.*

¹⁹ *Az Úr azért, minekutána szólott vala nekik, felvitették a mennybe, és üle az Istennek jobbjára.*

¹⁹ Az Úr Jézus, miután ezeket mondta nekik, felvetetett a mennybe, és Isten jobbjára ült.

²⁰ ILLI AUTEM PROFECTI PRAEDICAVERTUNT UBIQUE, DOMINO COOPERANTE ET SERMONEM CONFIRMANTE, SEQUENTIBUS SIGNIS.

²⁰ ők meg elmentek, s mindenütt hirdették az evangéliumot. Az Úr velük volt munkájukban, és tanításukat csodákkal kísérte és igazolta.

²⁰ Azok pedig elmentek és hirdették az igét mindenütt. Az Úr velük együtt munkálkodott, s a tanítást az azt kísérő csodajelekkel megerősítette.

²⁰ *Azok pedig szétszéledtek és mindenütt hirdették az igét. Az Úr együttműködött velük és tanításukat csodákkal kísérte és hitelesítette.*

²⁰ *Azok pedig kimenvén, prédikálának mindenütt, az Úr együtt munkálván velök, és megerősítvén az igét a jelek által, a melyek követik vala. Ámen!*

²⁰ Ők pedig elmentek, hirdették az igét mindenütt, és az Úr együtt munkálkodott velük: megerősítette az igehirdetést a nyomában járó jelekkel.

1.3. BEHATÁROLÁS

A Márk-evangélium utolsó sorai alkotják ezt az epizódot, amelyben az apostolok missziós parancsáról (Mk 16,15-18) és Jézus mennybemeneteléről (Mk 16,19-20) számol be az evangélista. Így ez a szakasz lezárása, összegzése is az egész evangéliumnak.

1.4. SZÓ SZERINTI ÜZENET

Az evangélista hangsúlyozni kívánja:

- a feltámadt Jézus kifejezett parancsa, hogy a tanítványok mindenkinek hirdessék az örömhírt. Senki sincs kizárva ebből.

– az apostolok, akik engedelmeskednek Mesterük szavának, s elindulnak, hogy elvigyék mindenhová az örömhírt, példát adnak minden kor keresztényének a tanúságtételre, a misszióra: a másik ember felé való elindulásra.

– az Úr együtt munkálkodik az apostolokkal: ő az evangélium hirdetésének a főszereplője. Az apostolok számíthatnak rá, ahogy az Egyház minden tagja is.

- Jézus a mennybe való felmenetelével megnyitotta a mennyországot. Ha hiszünk őbenne, akkor üdvözülhetünk. Ezzel a reménnyel távlatot adva kívánja Isten megerősíteni keresztény hitünket, életünket.

1.5. KULCSSZAVAK RÖVID ELEMZÉSE

κτίσει (*ktiszej*): teremtménynek (Mk 16,15)

Az evangélisták közül egyedül Márk használja ezt a kifejezést: egyrészt a teremtés kezdetére utalva (Mk 10,6; 13,19), másrészt pedig, hogy a tanítványok minden teremtménynek hirdessék az örömhírt (Mk 16,15). Nem az „ember” szót mondja az evangélista, hanem a „teremtményt”, ami az igehirdetés egyetemességét hangsúlyozza: az Ige által teremtett világnak szüksége van az Igére.

ἀνελήμφθη (*ánelémfthé*): felvétel (Mk 16,19)

Az evangéliumokban csak itt található meg ez a szó, ami Jézus mennybe való felmenetelét jelöli. A szenvedő szerkezet sejteti, hogy Isten a főszereplő: ő dicsőíti meg Fiát.

συνεργούντος (*szünergúntosz*): együtt munkálkodni, együtt működni, munkatársnak lenni (Mk 16,20)

Szintén olyan kifejezésről van itt is szó, ami csupán ebben az evangéliumi epizódban jelenik meg. Ez is rámutat arra, hogy Jézus mint együtt munkálkodó munkatárs segíti, bátorítja apostolait, tanítványait a missziós munkában.

1.6. KONTEXTUÁLIS – KÁNONI PÁRHUZAMOK

Párhuzamok Márk evangéliumán belül

Mk 6,7b.13 Magához hívta a tizenkettőt, és kettesével szétküldte őket, hatalmat adva nekik a tisztátalan lelkeken. (...) sok ördögöt kiűztek, és olajjal megkenve sok beteget meggyógyítottak.

Mk 12,36 Maga Dávid a Szentlélek erejéből ezt mondja: Azt mondta az Úr az én Uramnak: Ül a jobbomra, s ellenségeidet lábad alá teszem zsámolyul.”

Mk 13,10 Előbb azonban hirdetni kell az evangéliumot minden népnek.

Mk 14,9 Bizony mondom nektek, bárhol a világon hirdetik majd az evangéliumot, az ő tettéről is megemlékeznek.

Szinoptikus és jánosi párhuzamok

Mt 9,18 Míg ezt magyarázta nekik, íme, egy elöljáró lépett hozzá. Leborult előtte s kérte: „Az imént halt meg a lányom, de gyere, tedd rá kezedet és életre kel.”

Mt 10,1 Összehívta tizenkét tanítványát, s hatalmat adott nekik, hogy kiűzzék a tisztátalan lelkeket, és meggyógyítsanak minden betegséget, minden gyengeséget.

Mt 10,8 Betegeket gyógyítsatok meg, halottakat támasszatok fel, leprásokat tisztítsatok meg, ördögöket űzzetek ki! Ingyen kaptátok, ingyen is adjátok.

Mt 26,64 „Magad mondtad – felelte Jézus. – De mondom nektek, mostantól látni fogjátok az Emberfiát, amint a Hatalom jobbján ül, és amint majd eljön az ég felhőin.”

Mt 28,18-20 Jézus odalépett hozzájuk, és így szólt: „Én kaptam minden hatalmat égen és földön. Menjetez tehát, tegyétek tanítványommá mind a népeket! Kereszteljétek meg őket az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevére, és tanítsátok meg őket mindannak a megtartására, amit parancsoltam nektek. S én veletek vagyok mindennap, a világ végéig.”

Lk 10,17 A hetvenkét tanítvány nagy örömmel tért vissza. „Uram – mondták –, nevedre még az ördögök is engedelmeskedtek nekünk.”

Lk 10,19 Hatalmat adtam nektek, hogy kígyókon és skorpiókon járjatok, hogy minden ellenséges erőn úrrá legyetek. Nem fog ártani nektek semmi.

Lk 24,50-53 Azután kivizette őket Betánia közelébe, és kezét kitarva megáldotta őket. Áldás közben megvált tőlük, és fölemelkedett az égbe. Leborulva imádták, aztán nagy örömmel visszatértek Jeruzsálembe. Mindig a templomban voltak, és dicsőítették az Istent.

Jn 3,18 Aki hisz benne, az nem esik ítélet alá, aki azonban nem hisz, már ítéletet vont magára, mert nem hitt az Isten egyszülött Fiában.

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

1Kir 2,11 Az az idő, amíg Dávid királyként uralkodott Izrael fölött, negyven esztendő telt ki: Hebronban hét évig volt király, Jeruzsálemben pedig harminchárom esztendeig.

Zsolt 110,1 Azt mondta az Úr az én Uramnak: „Ülj jobбомra, és minden ellenségedet lábad elé teszem zsámolyul!

ApCsel 1,9-11 Azután, hogy ezeket mondta, a szemük láttára fölemelkedett, és felhő takarta el szemük elől. Amint merőn nézték, hogyan emelkedik az égbe, egyszerre két férfi termelt mellettük fehér ruhába öltözve. Ezt mondták nekik: „Galileai férfiak! Mit álltok itt égre emelt tekintettel? Ez a Jézus, aki tőletek az égbe vétetett, úgy jön el ismét, amint szemetek láttára a mennybe ment.”

ApCsel 2,4.11 Mindannyiukat eltöltötte a Szentlélek, és különböző nyelveken kezdtek beszélni, úgy, ahogy a Lélek szólásra indította őket. (...) krétaiak és arabok: halljuk, hogy a mi nyelvünkön hirdetik Isten nagy tetteit.

ApCsel 2,33 Azután, hogy az Isten jobbjára fölmagasztalta, megkapta a Szentlélek ígését az Atyától, azt kiárasztotta, amint látjátok és halljátok.

ApCsel 2,38 „Térjetez meg – felelte Péter –, és keresztelkedjék meg mindegyiktek Jézus Krisztus nevében bűnei bocsánatára. És megkapjátok a Szentlélek ajándékát.”

ApCsel 4,30 Nyújtsd ki kezedet, hogy gyógyulások menjenek végbe, jelek és csodák történjenek szent szolgád, Jézus nevében.

ApCsel 5,16 Sőt még a Jeruzsálemhez közel eső városok népe is odajött, hozták a betegeket, a tisztátalan szellemektől gyötörteket, s ezek mind meggyógyultak.

ApCsel 8,6-7 A nép hallva és látva a csodákat, amelyeket tett, egyöntetűen figyelemmel hallgatta. Mert sok megszállottból – hangosan kiáltozva – kiment a tisztátalan lélek, és sok béna meg sánta meggyógyult.

ApCsel 10,46 Mert hallották, hogy megkapták a nyelvek adományát, és magasztalják az Istent.

ApCsel 14,3 De azért jó ideig ott maradtak, bátran beszéltek az Úrról, aki maga tett tanúságot kegyelmét hirdető szava mellett: megengedte, hogy kezük által csodák és jelek történjenek.

ApCsel 16,18 Ezt több napon át megismételte. Pál már bosszankodott miatta, hátrafordult és rászólt a lélekre: „Parancsolom neked Jézus Krisztus nevében, menj ki belőle!” Ki is ment akkor mindjárt.

ApCsel 16,31-33 „Higgy Jézus Krisztusban, és üdvözülsz te is, a tied is!” – válaszolták. Aztán hirdették neki és egész háza népének az Isten szavát. Az pedig még akkor magához vette őket, éjszaka kimosta sebeiket, s rögtön megkeresztelkedett, hozzátartozóival együtt.

ApCsel 19,6 Ezután Pál rájuk tette a kezét, és leszállt rájuk a Szentlélek, megkapták a nyelvek adományát és prófétáltak.

ApCsel 28,3-6 Pál összeszedett egy csomó rőzsét, de amikor a tűzre dobta, a melegtől egy vipera mászott elő, s a kezébe harapott. Amikor a bennszülöttek meglátták, hogy az állat a kezén lóg, így szóltak egymáshoz: „Ez az ember egész biztos gyilkos! Kimenekült ugyan a tengerből, de az igazságosság azonban nem hagyja életben.” Ő azonban lerázta az állatot a tűzbe, és semmi baja nem történt. Várták, hogy felpuffad vagy hirtelen összeesik és meghal. Jó ideig vártak, de mert semmi baja sem esett, megváltoztatták nézetüket, s azt mondták, hogy isten.

1Kor 14,2 Aki ugyanis az elragadtatás nyelvén szól, nem emberekhez beszél, hanem az Istenhez. Senki sem érti, hiszen a Lélektől indítatva titokzatos dolgokat mond.

Kol 1,23 Csak álljatok szilárdan és rendületlenül a hitben, és ne tántorodjatok el az evangéliumi reménytől, amelyről hallottatok, hiszen minden teremtménynek hirdették az ég alatt, és én, Pál is ennek a szolgája lettem.

1Tim 3,16 Megvallottan nagy dolog az istenfélő élet titka: Aki megjelent testben, igazolást nyert lélekben. Az angyaloknak megjelent, a pogányoknak hirdették. Világszerte hittek benne, s felvételre a dicsőségbe.

1Tim 4,14 Ne hanyagold el magadban a kegyelmet, amelyet a próféta szó alapján a presbitérium kézföltételével nyertél.

Zsid 2,4 az Isten pedig különféle jelekkel, hatalmas csodákkal, és a Szentlélek tetszése szerint osztogatott adományaival igaznak bizonyított.

Jak 5,14-15 Beteg valamelyiktek? Hívassa el az Egyház elöljáróit, és azok imádkozzanak fölöttek, s kenjék meg olajjal az Úr nevében. A hitből fakadó ima megszabadítja a betegeket, és az Úr talpra állítja. Ha pedig bűnöket követett el, bocsánatot nyer.

2. MEDITATIO – ELMÉLKEDÉS

2.1. PATRISZTIKUS NÉZŐPONT

Szent Ágoston:

Ma, ahogy hallottátok, testvérek, a mi Urunk Jézus Krisztus a mennybe ment, de vele együtt a mi szívünk is felemelkedett. Hallgassuk meg, mit mond az apostol: „Ha tehát Krisztussal feltámadtatok, keressétek, ami fönt van, ahol Krisztus ül az Isten jobbján. Ami ott fönn van, arra legyen gondotok, ne a földiekre.” (Kol 3, 1-2). Vizsgáld meg magad! Vajon igyekszel-e eleget tenni ennek a kijelentésnek? Ha igen, akkor lelked már úton van Krisztus Urunkhoz, ha nem, akkor még nem indult el hozzá. Ha bűnök terhelnek téged és azokat nem teszed le, akkor hogyan akarsz felemelkedni, amikor rossz szokásaid, mint nehéz vasgolyók, lefelé húznak téged? Bizony, ő felemelkedett, de nem távolodott el tőlünk, ha szívünket hozzá felemeljük, mégha testünk még nem is dicsőült meg a mennyben. Ne értsd azonban rosszul! A mennyei dicsőséget a földön sehol sem lehet elérni. Elérheted viszont, hogy állandó öröm legyen a szívedben, amelyet nem földi élvezetek adnak, hanem magától az Istentől jön. Ez a te belső örömed megmarad a jó napokban és a rossz napokban. Ha ezt felfedezed magadban, akkor már valamit megtapasztaltál a mennyei létből. Honnan ered ez? Onnan, hogy Krisztus Urunk kinszenvedésével, kereszthalálával és feltámadásával az „ellenünk szóló adóslevelet eltörölte” (vö. Kol 2,14). A szentségek vételével pedig mindig szorosabban hozzátartozol. Egyre inkább tagjává válsz, ahogy egyre jobban elmerülsz az ő szolgálatában, az imádságban, minél többször részesülsz szentgyónásban és szentáldozásban, minél több a jócselekedeted. Elmélkedjünk arról, ami ránk vár a mennyben!

2.2. TANÍTÓHIVATALI NÉZŐPONT

2.2.1. KATOLIKUS EGYHÁZ KATEKIZMUSA

2746. Jézus, amikor eljött az Ő órája, az Atyához imádkozik. Imádsága – a leghosszabb imája, amit az evangélium ránk hagyott – átfogja a teremtés és az üdvösség egész rendjét, miként halálát és föltámadását is. Jézus órájának imája mindig az övé marad, miként a húsvétja is, mely – mivel „egyszer s mindenkorra” történt – jelenvaló marad Egyházának liturgiájában.

2747. A keresztény hagyomány méltán nevezi Jézus „papi” imájának. A mi Főpapunk imája ez, elválaszthatatlan áldozatától, az Atyához való átmenetelétől („pászkájától”, `húsvétjától’), melyben teljes önmagát egészen az Atyának „szenteli”.

2748. Ebben a húsvéti, áldozati imában minden „összefoglaltatik” Őbenne: Isten és a világ, az Ige és a test, az örök élet és az idő, a szeretet, mely odaadja magát, és a bűn, mely ezt a szeretetet elárulja, a jelenlévő tanítványok és azok, akik szavukra hinni fognak Őbenne; a kiüresítés és a dicsőség. Az Egység imája ez.

2749. Jézus egészen teljesítette az Atya művét, és az Ő imádsága, miként áldozata is, kiterjed az idők végezetéig. Az Óra imádsága betölti a végső időket, és beteljesedésükhöz

vezeti azokat. Jézus, a Fiú, akinek az Atya mindent odaajándékozott, egészen az Atyának adja magát, s ugyanakkor emelkedett szabadsággal fejezi ki magát a hatalom miatt, melyet az Atya adott neki minden test fölött. A Fiú, aki Szolgává lett, az Úr, Pantokrátor. Főpapunk, aki értünk imádkozik, Az is, aki imádkozik bennünk, és Isten, aki meghallgat minket.

2750. Az Úr Jézus szent Nevébe behatolva tudjuk fölfogni belülről az imádságot, amelyre Ő tanít minket: „Miatyánk!” Papi imája belülről sugallja az „Atya-imádság” nagy kéréseit: a törődést az Atya Nevével, az Ő országáért (dicsőségéért) égő buzgóságot, az Atya akaratának, üdvözítő tervének teljesítését és a gonosztól való szabadítást.

2751. Végül ebben az imádságban nyilatkoztatja ki és adja nekünk Jézus az Atya és a Fiú elválaszthatatlan „ismeretét,” ami maga az imádságos élet misztériuma.

2614. Amikor Jézus nyíltan rábízta tanítványaira az Atyához szóló imádság misztériumát, föltárja nekik, hogy milyenek kell lennie az ő imádságuknak és a miénknek is azután, hogy megdicsőült emberi természetében Ő már visszatért az Atyához. Az újdonság most „kérni az ő nevében”. A Jézusban való hit bevezeti a tanítványokat az Atya megismerésébe, mivel Ő „az Út, az Igazság és az Élet” (Jn 14,6). A hit a szeretetben termi meg gyümölcsét: Jézus tanításának és parancsainak megtartását, a megmaradást Ővele az Atyában, aki minket Őbenne annyira szeret, hogy bennünk marad. Ebben az új Szövetségben a bizonyosság, hogy kéréseink meghallgatást nyernek, Jézus imádságára alapszik.

2741. Jézus értünk, helyettünk és a javunkra is imádkozik. Minden kérésünket egyszer s mindenkorra belefoglalta a kereszten elhangzott kiáltásába, és az Atya az Ő föltámadásában meghallgatta azokat, és ezért nem hagy föl a közbenjárással értünk az Atyánál. Ha a mi imádságunk bizalommal és gyermeki merészségével egyesül Jézus imádságával, mindent elnyerünk, amit az Ő nevében kérünk, és még többet, mint ezt vagy azt a dolgot: magát a Szentlelket, aki minden adomány foglalata.

611. Az Eucharisztia, amelyet Jézus ebben az órában alapít, áldozatának „emlékezetévé” lesz. Jézus az Apostolokat belefoglalja önfeláldozásába, és kéri tőlük, hogy folytassák azt. Ezáltal apostolait az Újszövetség papjaivá teszi: „Értük szentelem magam, hogy ők is megszenteltek legyenek az igazságban” (Jn 17,19).

2812. Végül Jézusban a szent Isten Neve testben nyert kinyilatkoztatást és adatott számunkra, mint Üdvözítő: az Ő mivolta, szava és áldozata nyilatkoztatta ki. Ez az Ő papi imájának a szíve: „Szent Atyám, (...) értük szentelem magamat, hogy ők is megszenteltek legyenek az igazságban” (Jn 17,19). Jézus, mivel a saját nevét „megszenteli”, „kinyilvánítja” nekünk az Atya nevét. Húsvétja végén az Atya olyan nevet ajándékoz neki, mely fölötte áll minden névnek: Jézus Úr az Atyaisten dicsőségére.

2821. E kérést támogatja Jézus imádsága – mely az Eucharishtiában jelen van és hatékony –, és benne nyer meghallgatást; gyümölcsét a boldogságok szerinti új életben termi meg.

2.2.2. PÁPAI GONDOLATOK

SZENT VI. PÁL PÁPA EVANGELII NUNTIANDI KEZDETŰ APOSTOLI BUZDÍTÁSA

49. Márk evangéliumában Jézus utolsó szavai, amelyekkel megbízást ad apostolainak az evangélium hirdetésére, magukban foglalják a küldetés egyetemességét: „Menjete az egész világra és hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek”.

A tizenkét apostol és az első keresztény nemzedék jól megértette ezeknek és a hasonló szavaknak tanítását: életprogram lett számukra. Maga az üldözés, amikor szétszórta az apostolokat, arra szolgált, hogy messzire elvigye az Igét, és meggyökereztesse az egyházat távoli földeken. Még inkább hangsúlyozza ezt az egyetemességet Pál meghívása az apostolok sorába. Ő mint igehirdető, különleges karizmával hirdette Jézus eljövételét a nem zsidóknak, a pogányoknak is.

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA FAMILIARIS CONSORTIO KEZDETŰ APOSTOLI BUZDÍTÁSA

Az evangelizáció sajátos tulajdonsága az egyetemesség, azaz nem ismer határokat. E tevékenységet belülről a missziós törekvés és buzgóság lelkesíti, amely válasz Krisztus kifejezett és egyedülálló parancsára: „Elmenvén az egész világra hirdessétek az Evangéliumot minden teremtménynek.” A keresztény család hite és evangelizációs feladata rendelkezik ezzel a missziós küldetéssel. A házasság szentsége – amely fölleveníti a hitvédelemnek és a hitelesítésnek azt a feladatát, amelyet az ember a keresztségben kap, s amelyet a bérálás megerősít. – a keresztény házastársakat és szülőket Krisztus tanúivá teszi „a föld végső határáig”, s a szeretet és az élet igazi és hiteles „misszionáriusaivá” avatja.

Már a családon belül megvalósulhat bizonyos misszionálás. Ez olyan esetben fordul elő, amikor valamelyik családtag hitetlen, vagy megfelelő módon nem gyakorolja a hitét. Ilyenkor a többieknek életükkel kell tanúságot tenniük a hitről, s ez elindíthatja és megerősítheti őt azon az úton, amely majd elvezeti oda, hogy maradéktalanul csatlakozzék az üdvözítő Krisztushoz.

Amikor a családon belül már fölébredt a missziós lelkiület, ez a családi egyház arra serkenti, hogy Krisztus jelenlétének és szeretetének ragyogó jele legyen a „távolállóknak”, a még nem hívó családoknak, illetve azoknak a családoknak, amelyek ugyan keresztények, de nem élik a hitüket. Ez a misszionáló család arra hivatott, hogy „példájával és tanúságával” megvilágosítsa „azokat, akik keresik az igazságot”.

Miként az ősegyházban Aquila és Priscilla misszionáló házaspár volt, ugyanúgy manapság az Egyház számára fogyatkozást nem ismerő megújulást és virágzást jelent azoknak a keresztény családoknak és házaspároknak élete, akik legalább bizonyos időre elmennek misszióba, hogy hirdessék az Evangéliumot és Jézus Krisztus szeretetével szolgáljanak az embereknek.

A keresztény családok különleges módon támogatják az Egyház missziós ügyét, amikor fiaikban és leányaikban ápolják a missziós hivatást, és még általánosabban, amikor úgy nevelik gyermekeiket, hogy „már kicsi koruktól kezdve fölkészítik őket Isten minden ember felé irányuló szeretetének felismerésére”.

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA SLAVORUM APOSTOLI KEZDETŰ ENCIKLIKÁJA

9. A húsvéti búcsúbeszédben – mondhatjuk – elértük a Szentháromság kinyilatkoztatásának csúcsát. Együtt ott vagyunk a végső eredmény előtt, a legdöntőbb szavaknál, melyek abban a közismert utolsó küldetésben nyertek kifejezést, amit az apostolok és általuk az Egyház kapott: „Elmenvén tehát tanítsatok minden népet” – ez olyan parancs, mely bizonyos értelemben magába foglalja a keresztség szentháromsági formuláját: „...kereszteljétek meg őket az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében”. Ez a formula rámutat Isten legbensőbb titkára és isteni életére: Atya, Fiú, Szentlélek, háromságban isteni egység. A búcsúbeszédet úgy is értelmezhetjük, mint erre a szentháromsági formulára való felkészítést. Kifejeződik benne a szentség életadó ereje, amely a háromszemélyű Isten életében részesít oly módon, hogy az ember természetfeletti ajándékként megkapja a megszentelő kegyelmet. Így kap meghívást és nyer képességet az ember, hogy részesedjék Isten kifürkészhetetlen életében.

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA CHRISTIFIDELES LAICI KEZDETŰ APOSTOLI BUZDÍTÁSA

33. A világi hívők, mert az Egyház tagjai, hivatással és küldetéssel rendelkeznek az evangélium hirdetésében való közreműködésre; e munka végzésére a beavató keresztség szentsége és a Szentlélek ajándékai révén válnak alkalmassá és elkötelezetté.

A II. Vatikáni Zsinat rendkívül találó és tömör megállapításai között szerepel a következő: „A világiaknak, mivel részesei Krisztus papi, prófétai és királyi feladatának, aktív szerepük van az Egyház életében és működésében.... Közösségük liturgikus életéből a tevékeny részvétellel táplálkozva vállalják a közösség apostoli munkájából rájuk eső részt; az Egyházhoz tudnak vezetni nagyon eltávolodott embereket; főleg a hitoktatással tevékenyen közreműködnek Isten igéjének hirdetésében; szakértelmük fölkínálásával hatékonyabbá teszik a lelkipásztori munkát és az Egyház javainak kezelését.”

Ezért az Egyház egész küldetése – melynek történelmi útja Jézus Krisztus kegyelme és uralma alatt bontakozik ki – az evangelizációban koncentrálódik és mutatkozik meg: „Menjete el az egész világra, és hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek” (Mk 16,15); és „íme, én veletek vagyok mindennap, a világ végezetéig” (Mt 28,30). Összecsengenek ezzel VI. Pál szavai: „Az evangelizálás feladatát az Egyház sajátos kegyelmének és hivatásának kell tekintenünk; kifejezi az Egyház igazi természetét.”

Az Egyház az evangelizáció révén jön létre és gyűlik egybe, mint a hit közössége, vagy pontosabban mint az a közösség, mely Isten Igéjéhez ragaszkodva megvallja, a szentségekben megünnepli és a szeretetben – mely az erkölcs és a keresztség lét lelke – megéli a hitet. A „jó hír” ugyanis arra irányul, hogy az emberek életében és szívében fölkeltse a megtérést és a ragaszkodást Jézus Krisztushoz, az Úrhoz és Megváltóhoz; továbbá fölkészítsen a keresztségre és az Eucharisziára, és megerősítsen a Lélek szerinti új élet elfogadásában és gyakorlásában.

Jézus parancsa – „Menjete el, hirdessétek az evangéliumot” – ugyanis örökké megőrzi erejét és állandóan sürget. Mindamellet a dolgok jelenlegi állása nem csupán a világban, hanem az Egyház különböző területein is föltétlenül sürget, hogy Krisztus szavát készségesebb és nyitottabb szívvel fogadják be; minden tanítvány személyes meghívást

kap ugyanis, hogy senki ne késlekedjen a válasszal, mert: „Jaj nekem, ha nem hirdetem az evangéliumot” (1Kor 9,16).

64. E szinódus utáni dokumentum befejezéseként megismételjük az evangéliumi „gazda” hívását: Menjetek ti is a szőlőmbe. Elmondható, hogy a világiak hivatásáról és küldetéséről tárgyaló szinódus jelentősége éppen az Úr Jézusnak e mindenkire, s különösen a világi Krisztus-hívókhöz, férfiakhoz és nőkhöz közvetlenül szóló meghívásában áll.

A szinódusi munka minden résztvevő számára nagy lelki tapasztalatot jelentett: a Szentlélek világosságában és erejében arra figyelő Egyház megtapasztalását, hogy Urának megújuló hívását fölismerje és elfogadja, mely arra szólítja, hogy közösségének misztériumát és üdvös küldetésének tevékenységét a mai világban ismét megmutassa, főként azáltal, hogy kijelöli a világi Krisztus-hívók sajátos helyét és föladatát. A szinódus gyümölcse pedig – melynek növekedését e buzdítás a világegyház minden részében serkenteni akarja – attól függ, hogy Isten egész népe s azon belül a világi Krisztus-hívók miként fogadják az Úr meghívását.

Ezért mindenkit, lekipásztorokat és hívőket nagyon buzdítunk, hogy soha el ne veszítsék az egyháztudatot, sőt gondolkodásukban, szívükben és életükben legyen egyre mélyebb; tudniillik az a tudat, hogy Jézus Krisztus Egyházának tagjai, részesei az Ő közössége misztériumának s apostoli és misszionárius erejének.

Nagyon fontos, hogy minden keresztény legyen tudatában annak a rendkívüli méltóságnak, melyet a szent keresztség által ajándékba kapott: kegyelemből kaptunk meghívást arra, hogy az Atya szeretett gyermekei, a Lélek élő és szent templomai legyünk. Serény és hálás lélekkel hallgassuk ismét Szent János evangélista szavait: „Nézzétek, mekkora szeretettel van irántunk az Atya; az Isten gyermekeinek hívnak minket, és azok is vagyunk.” (1Jn 3,1)

Ez az Egyház tagjainak ajándékozott „keresztény újdonság”, miközben mindannyiuknak alapot szolgáltat a Krisztus papi, próféta, királyi tisztségében való részesedéshez, kifejezi és megvalósítja a világi Krisztus-hívók „sajátos és különleges” „világi jellegét”.

Az egyháztudat s a hozzá társuló közös keresztény méltóság érzése magában foglalja a közösség-Egyház misztériumához tartozás érzését is: ez az Egyház küldetése és élete számára alapvető és döntő szempont. Jézus az utolsó vacsorán mindenkire és minden egyes emberért mondott imádságának – „Hogy egyik legyenek!” – minden áldott nap igényes és visszautasíthatatlan élet- és cselekvés-programmá kell válnia.

2.3. LITURGIKUS NÉZŐPONT

2.3.1. AZ EVANGÉLIUMI SZAKASZ KAPCSOLÓDÁSI PONTJAI A SZENTMISE SZERTARTÁSÁNAK EGYÉB SZÖVEGEIVEL

A mai vasárnapi *evangélium* (Mk 16, 15-20) és az *olvasmány* (ApCsel 1, 1-11) ugyanazt az eseményt beszéli el: Jézus mennybemenetelét, melyet e napon ünneplünk.

Az első választható *szentlecke* (Ef 1, 17–23) az evangéliumhoz hasonlóan kiemeli, hogy az Atya a jobbára ültette Jézust, hangsúlyozva ezzel hatalmát. A második választható

szentlecke (Ef 4, 1-13) pedig a „fölment a magasba” zoltáros kifejezéssel utal a mennybemenetelre (Zsolt 68,19).

A mennybemenetel témájához köthető a *kezdőének*, mely a már említett ApCsel-beli részből idéz (ApCsel 1,11): „Galileai férfiak! Mit néztek csodálkozva az égre? Ahogyan szemetek láttára Jézus a mennybe ment, úgy jön el egykor ismét, alleluja”. Hasonlóképp az ünnep témaköréhez kapcsolódik a *kezdő könyörgés* is: „hadd vigadjunk gyermeki hálaadással, mert szent Fiadnak, Krisztusnak mennybemenetele a mi fölemelkedésünk: ahová ugyanis a Fő eljutott dicsőségben, oda kapott meghívást az egész test, az Egyház, reménységben”.

A *válaszos zoltár* szavai szintén a mennybemenetelhez fűződnek (Zsolt 46, 2-3. 6-7. 8-9): „Ujjongás közt ment föl Isten, az Úr égbe emelkedett harsonaszóval”. Elhangzik továbbá az is, hogy „Isten az egész föld királya”.

Az evangéliumi szakaszban hallhatjuk Jézus missziós parancsát is: „Menjetek el az egész világra, és hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek”. Ennek a Máté-evangéliumban olvasható szinoptikus párhuzama szólal meg az *alleluja versben*, mely egyúttal a szentmise résztvevői számára is hangsúlyozza missziós felelősségüket: „Menjetek, tegyetek tanítványommá minden népet! Én veletek vagyok a világ végéig” (Mt 28, 19a. 20b). Az evangéliumi epizódban elhangzik, hogy „az Úr együtt munkálkodott” a tanítványokkal (Mk 16,20). Ez köszön vissza az *áldozási énekben* is: „Íme, én veletek vagyok mindennap, a világ végéig, alleluja” (Mt 28,20).

Az *egyetemes könyörgésekben* megjelenik a mennybemenetelnek, a Krisztus uralmának, az Úr Jézus második eljövételének, valamint a misszióknak a témaköre is. A papi bevezető például így szól:

„Forduljunk, testvéreim, örvendező lélekkel Istenünkhöz, mert a mi Urunk felment a mennybe, elfoglalta trónját Atyjának jobbán, mi pedig várva várjuk dicsőséges eljövetelét!”. Az első könyörgés pedig a tanúságtételt emeli ki: „Könyörögjünk Isten szent Egyházáért, hogy a világban tanúságot tegyen Urunkról, Jézus Krisztusról!”. A negyedik könyörgés ismét a mennybemenetelhez kapcsolódik: „Könyörögjünk az Egyház tagjaiért, hogy Urunk mennybemenetele adjon erőt nekik a kísértésekben, és hűségessé találtassanak!”. Az ötödik könyörgés és a papi záró ima pedig már a mennyi boldogság reményét helyezi középpontba:

„Könyörögjünk egyházközségünkért, hogy egykor mindnyájan együtt lehessünk Krisztusnak és az ő szentjeinek dicsőségében!”; „Urunk, Istenünk! Segíts, hogy mindig híven szolgáljunk Szent Fölségednek, el ne veszítsük kegyelmed ajándékait, és így folytonosan velünk maradj a földön, míg egykor eljutunk hozzád a mennyi dicsőségbe”.

A *felajánló könyörgés* szintén az ünnep és az evangélium kapcsán fogalmaz meg kérést az örök boldogság reményében: „Istenünk, hálaáldozatot mutatunk be neked Fiad mennybemenetelének ünnepén. Alázattal kérünk, viszonzásul add, hogy szentségi ajándékaid mennyi életre keltsenek minket”. Ehhez a gondolathoz kötődik mindkét *ünnepi prefáció*:

„Urunk Jézus, dicsőséges királyunk a bűnt és a halált legyőzte, és az angyalok csodálatára (a mai napon) fölment a mennybe, hogy Istennél értünk, emberekért közbenjárjon, ítélje a világot, és uralkodjék rajta. Ő nem azért távozott, hogy magára

hagyja az esendő embert, sőt reménységgel tölt el minket, titokzatos testének tagjait, hogy követhetjük a mennybe, ahová mint az Egyház feje és az élet szerzője érkezett.” (*Prefáció Urunk mennybemeneteléről I.*); „Ő feltámadása után tanítványainak valóságosan megjelent, majd szemük láttára fölemelkedett a mennybe, hogy isteni életét megossza velünk.” (*Prefáció Urunk mennybemeneteléről II.*). Hasonlóképp a remény hangján szól az *áldozás utáni könyörgés* is: „Mindenható, örök Isten, te minket már a földön mennyei eledellel táplálsz. Add, hogy áldozatos buzgósággal törekedjünk a mennybe, ahová már fölvetted emberi természetünket. Krisztus, a mi Urunk által.”

2.3.2. LITURGIKUS ÉNEKEK

ÉNEKLŐ EGYHÁZ

Galileai férfiak (562)

<http://nepenektar.hu/idoszak/husvet/liturgia/191/intr/636/orvendezo-szoval-vocem-jucunditatis>

Énekeljete az Úrnak (564)

<http://nepenektar.hu/idoszak/husvet/liturgia/192/comm/648/enekeljete-az-urnak-psallite-domino>

GITÁROS ÉNEKEK

Dax: Szent vagy

<http://daxdalok.hu/Dalok/IstenTenyeren.zip>

Jézus él, halleluja

<https://www.youtube.com/watch?v=oYSwcElvESg>

2.4. PEDAGÓGIAI NÉZŐPONT

2.4.1. EVANGÉLIUM TÉMÁJÁT FELDOLGOZÓ IRODALMI MŰ

Palóczy Horváth Ádám: Fölment a dicsőségbe

Szent egek, minden boldogok hajléki,
A nagy Király jön, nyíljatok meg néki!
Nagy oszlopi a levegőégnek,
Engedjetek utat a Felsőégnek!
Aki kezdetben titeket teremtett,
Aki azt mondá: légyen ég és föld, s lett;
Aki Igéje a nagy Istennek,
Aki által lettenek mindenek:

Ő a békesség örök tanácsában,
Mint aki legfelsőbb a váltság titkában,
Emberré lett a teljes időben,
A bűn terhét szenvedte testében.
Meghalt, áldozván halálos kínjával,
De fel is támadt maga hatalmával:

Ím győzedelmes bajnok módjára
Felmegy és ül szent Atyja jobbára.

Mennybe menése az ember Fiának
Záloga lelkünk mennyei jussának,
Melyet szerzett, mint kezes, vérével
És közöl minden igaz hívével.
Ő emberré, mi atyánkfiává lett,
Atyjának minket örökösivé tett;
Maga előttünk mennybe felméne,
Nekünk is helyet hogy készítene.

Ó, kegyes Jézus! Idvességünk ára,
Vállalt kezes, ki szent Atyád jobbára
Magasztaltattál, Te, ki örök, nagy,
Atyáddal egy és örök Isten vagy:
Arra szereztél utat érdemeddel,
Isten Atyánktól nyert örökségeddel,
Hogy dicsőséged lakóhelyébe
Mégy köszönetül főpap képébe.

Áldunk, s imádunk mindörökké Téged
És dicsőítjük örök istenséged;
Jó vagy, Uram, Te, s igen irgalmas,
Pap és Király vagy, kegyes, hatalmas.
A Te érdemed a mi nyereségünk,
Mennybe menésed élő reménységünk,
Hogy minket is, mint örökségedben,
Részeltetsz megnyert dicsőségedben.

Adjad, Úr Jézus, hogy még e világban
Sátorozván is, ama mennyországban
Részt vehessünk, s mint tulajdonunkkal,
Szentül éljünk mennyei jussunkkal,
És hogy e földet jó cselekedettel,
Hálaadással, buzgó tisztelettel,
Mint lakos társai a szenteknek,
Pitvarivá tegyük az egeknek.

2.5. KÉRDÉSEK AZ EVANGÉLIUMHOZ

- Feladatomban tekintem-e, hogy hirdessem Jézus Krisztust? Hogyan teszem ezt?
- Felelem-e én is a szívemet?

3. ORATIO – IMÁDSÁG

A szentmise első könyörgése

Mindenható Istenünk, hadd ujjongjunk szent örömmel és hadd vigadjunk gyermeki hálaadással, mert szent Fiadnak, Krisztusnak mennybemenetele a mi fölemelkedésünk: ahová ugyanis a Fő eljutott dicsőségben, oda kapott meghívást az egész test, az Egyház, reménységben. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké. Ámen.

Imádság

Mennyei Atyánk, Jézus nevében kérünk, küldd el Szentlelkedet, hogy az evangélium hirdetésének nagy feladatában mi is részt vehessünk hitelesen, örömmel és szeretettel. Ámen.

4. CONTEMPLATIO – SZEMLÉLŐDÉS

Hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek! (Mk 16,15–20)

(Forrás: Shutterstock)

5. CONDIVISIO – MEGOSZTÁS

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

- Jézus munkatársammá válik az evangélium hirdetésében. Bátran rábízhatom magamat, életemet, tetteimet.
- én is eljuthatok Krisztushoz.

6. ACTIO – TETTEKRE VÁLTÁS

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

- minden tevékenységemet a Jézus Krisztusról szóló hiteles tanúságtétel kell, hogy átitassa!
- az Úrral együtt munkálkodjam.

IMPRESSZUM

A *Lectio divina segédanyagok*, amiknek felépítése a *lectio divina* módszer felosztását követi, segítik az evangéliumi szakasz imádságos elmélyítését.

Lectio divina segédanyag, Urunk mennybemenetele („B” év)
Borítófotó © Shutterstock

A Biblia szövegének fordításait a következő forrásokból vettük át:

- liturgikus szöveg: igenaptar.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 18.)
- a görög szöveget az SBLGNT (utolsó letöltés 2020. május 11.)
- latin fordítás: Vatikán online archívuma (utolsó letöltés 2020. május 14.)
- további magyar fordítások: szentiras.hu (utolsó letöltés 2020. május 12.)

Szent Ágoston gondolatait a Biblia dei Padri kiadvány alapján Rácz Dávid fordította.

Katolikus Egyház Katekizmusa: archiv.katolikus.hu/kek (utolsó letöltés 2020. május 15.)

Pápai gondolatok: regi.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 14.)

Palóczy Horváth Ádám: Fölment a dicsőségbe – <https://keresztynversek.wordpress.com/category/alkalom-szerint/mennybemenetel/>

A *Lectio divina segédanyag* összeállításában a *lectio divina* munkacsoport működött közre, melynek vezetője Nyúl Viktor, egykori és jelenlegi tagjai pedig: Asztalos Gábor Tamás, Asztalos Lívía, Csonka Laura, Endrédi Melinda, Geiszelhardt Sára, Görföl Tibor, Grász-Szily Boglárka, Haász Rebeka Anna, Fazekas Zsófia, Hegyi László, Járai Ferenc, Máté Mária Magdolna Teréz nővér, Mohay Réka, Molnár Dzszenifer, Nyúlné Révfalvi Ildikó, Paal Ágnes, Rácz Dávid, Rácz Édua Anna, Roszkopf Rita, Sárszegi Judit, Szabóné Nagy Katalin, Vermes Nikolett, Zimonyi Géza.

Ezen kiadvány tartalma szerzői jogi védelem alatt áll. A szerzői jogok tulajdonosai a fentebb említett esetekben az ott megjelölt jogtulajdonosok, külön meg nem jelölt esetekben a Pécsi Egyházmegye. Hitbuzgalmi és lelkipásztori célra a kiadvány anyaga szabadon felhasználható.

Kiadja a Pécsi Egyházmegye, 2021

7621 Pécs, Dóm tér 2.

E-levelcím: lectio.divina@pecs.egyhazmegye.hu

Honlap: lectiodivina.hu